

การนำเสนอแบบโปสเตอร์
Poster Presentation

PROCEEDINGS

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7

2018

วิทยาการจัดการวิชาการ

**“การวิจัยและนวัตกรรม
เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นสู่ประเทศไทย 4.0”**

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (แม่สอด)

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7

วิทยาการจัดการวิชาการ 2018 :

การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นสู่ประเทศไทย 4.0

2 กุมภาพันธ์ 2561

ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ฉบับการนำเสนอแบบโปสเตอร์

(Poster Presentation)

(*หมายเหตุ : หากพบว่าบทความมีการคัดลอกส่วนหนึ่งส่วนใด ทางผู้จัดไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ ทั้งสิ้น)

โดย เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม

อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

The Guideline to Develop The Operation of Elderly People Clubs in Thakhunram Sub-District
Muang District, Kamphaeng Phet Province

วรรษภา เกตุน้อย*

รศ.ดร.ปจรรย์ ผลประเสริฐ**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อศึกษาความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และ 3) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 332 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ พบว่า สภาพข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านสมาชิก การจัดช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ โดยการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์ ด้านกรรมการ มีการดำเนินงานของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุมีความพร้อมเรื่องฐานะทางครอบครัว ด้านระเบียบข้อบังคับ การจัดทำระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุใช้การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี การให้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการจัดทำบัญชีของชมรมผู้สูงอายุ และด้านกิจกรรม การบูรณาการกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม ควรดำเนินการร่วมกับชมรมผู้สูงอายุอื่น ๆ ปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ พบว่า ภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านกิจกรรมการจัดกิจกรรมไม่ครอบคลุม ปัญหาด้านระเบียบข้อบังคับ ระเบียบข้อบังคับของชมรมเข้าใจได้ยาก และปัญหาด้านสมาชิกความไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสมาชิก 2) ความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ มีความต้องการอยู่ในระดับมากในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย การอบรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานชมรม และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม การบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ด้านสมาชิก ควรมีการสร้างความรู้และทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ด้านกรรมการ กรรมการต้องศึกษาข้อมูลในชุมชน เพื่อความรวดเร็วและความสะดวกในการประสานงาน ด้านระเบียบข้อบังคับ การสร้างกติการ่วมกันเพื่อให้เกิดความชัดเจน ด้านเงินทุน และการจัดทำบัญชี สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยี ด้านกิจกรรม บูรณาการกิจกรรมให้มีความครอบคลุมคุณภาพชีวิตในทุก ๆ ด้าน ด้านร่างกาย ควรออกแบบกิจกรรมให้มีความครอบคลุม แบ่งกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย ด้านจิตใจ ควรมีการปรึกษาหารือกันระหว่างผู้นำชุมชน ประชาชน เพื่อหาแนวทางดำเนินการร่วมกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรมีการบูรณาการกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น และด้านสิ่งแวดล้อม หาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, ชมรมผู้สูงอายุ

*นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

**ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์และการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตำแหน่งคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the condition and the problems for the operation of elderly people clubs in Thakhunram Sub-district, Muang District, Kamphaeng Phet Province. 2) to study the members' needs of elderly people clubs in Thakhunram Sub-district, Muang District, Kamphaeng Phet Province and 3) to find the guidelines to develop the operation of elderly people clubs in Thakhunram Sub-district, Muang District, Kamphaeng Phet Province. The samples consisted of elderly people clubs 332 persons. The research instruments were a questionnaire and structured interview. The data were analyzed using frequency, percentage, means and standard deviation. The results revealed that 1) The condition and the problems for the operation of elderly people clubs. the condition was found that the lowest mean of each aspect were as follow: For member it was found that informational distribution should be done with modern technology was at the lowest mean. For committee it was found that the operation was carried on and the family statuses of the committee were good. For regulation it was found that the participation of public relation in setting the regulation of elderly club was at the lowest mean. For funds and accounting it was found that allowance elderly people in the participation of accounting was at the lowest mean and For activity it was found that the activity integration of Thakhunram elderly people club with other elderly people club was at the lowest mean. In general, the problem for the operation of elderly people clubs was at the low level. When considering each aspect it was found that the problem of activity was found that uncovered activity was at the highest level. For regulation was found that complication in the regulation was at the highest level. For member was found that ignorance of their members' role was at the highest level. 2) The members' needs of elderly people clubs was at the high level. The highest levels were physical, vocational training, environment, budget and social relation, and community services. 3) The guidelines to develop the operation of elderly people clubs were as follows: For member, it was found that the elderly people should be trained to understand and know their roles. For committee, it was found that the committee should study community's data for good cooperation. For regulation, it was found that all people should participate in setting the rules. For funds and accounting, it was found that expert people in accounting and modern technology should be provided. For activity, it was found that all activities should be covered with all life qualities. For physical it was found that activity models should be completed. The activities should be divided into a small group. For mind it was found that community leaders and people should have a discussion. For social relation, it was found that the activity should be integrated with other local organization. For environment it was found that supported fund should be provided for the operation of Thakhunram elderly people club.

Keywords: Elderly People, Elderly People Clubs

บทนำ

แนวโน้มประเทศไทยประชากรวัยสูงอายุจะเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต้องมีรายจ่ายด้านสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ครอบครัว ต้องแบกรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุเองก็มีอายุยืนยาวขึ้น และต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนรายได้หรือมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพ รวมถึงความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังต่าง ๆ ความพิการหรือทุพพลภาพ เมื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้วทำอย่างไรผู้สูงอายุจะสามารถพึ่งพาตนเองได้ไม่เป็นการแก่ลูกหลานหรือคนรอบข้าง (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, 2552 หน้า 4)

ชมรมผู้สูงอายุถือเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบงานผู้สูงอายุ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับชมรมผู้สูงอายุ และระดับชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ ทั้งในด้านสุขภาพ สังคมและสวัสดิการ การบริหารงานของชมรมผู้สูงอายุเป็นไปตามโครงสร้างของชมรม โดยคณะกรรมการที่มาจากการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงาน ซึ่งการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเป็นทางเลือกสำหรับชุมชนและเป็นรูปแบบของการจัดการปัญหาในสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งถือเป็นการบริหารงานโดยผู้สูงอายุ เพื่อผู้สูงอายุ สมาชิกมีความเอื้ออาทรต่อกันในระหว่างเพื่อสมาชิกและมีการทำกิจกรรมร่วมกันที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและการสร้างศักดิ์ศรีในตัวผู้สูงอายุ (สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, ม.ป.ป, หน้า 3)

จังหวัดกำแพงเพชรมีการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ โดยการขับเคลื่อนของคณะกรรมการสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประจำจังหวัดกำแพงเพชร ประธานสภาสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ นายประเทือง เกตุอำ ทำเนียบชมรมผู้สูงอายุเครือข่ายสาขาสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย จังหวัดกำแพงเพชร ในแต่ละอำเภอมีการจัดตั้งชมรมจำนวนทั้งสิ้น 144 ชมรม มีสมาชิกทั้งสิ้น 33,381 คน (สภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในจังหวัดกำแพงเพชร, 2559) ผลจากการสำรวจข้อมูลตามโครงการศักยภาพเครือข่ายชมรม/กลุ่มผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็นกลุ่ม 11 อำเภอ ชมรม 62 ชมรม ซึ่งจำแนกตามอำเภอได้ดังนี้ อำเภอเมือง 12 ชมรม/กลุ่ม อำเภอลานกระบือ 5 ชมรม/กลุ่ม อำเภอโกสัมพีนคร 5 ชมรม/กลุ่ม อำเภอขามเฒ่า 10 ชมรม/กลุ่ม อำเภอคลองขลุง 10 ชมรม/กลุ่ม อำเภอคลองลาน 4 ชมรม/กลุ่ม อำเภอทรายทองวัฒนา 5 ชมรม/กลุ่ม อำเภอไทรงาม 8 ชมรม/กลุ่ม อำเภอปางศิลาทอง 3 ชมรม/กลุ่ม อำเภอพรานกระต่าย 8 ชมรม/กลุ่ม รวมจำนวนทั้งสิ้น 73 ชมรม/กลุ่ม (มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2560) จากการเปรียบเทียบข้อมูลเบื้องต้นทำให้เห็นได้ว่าจำนวนของชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชรลดลงอย่างมาก ซึ่งต้องมีการศึกษาถึงสาเหตุของการลดลงของชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชรต่อไป

สำหรับชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 บริหารงานชมรมโดยคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 2,153 คน กิจกรรมหลักของชมรมมีเพียงการเก็บเงิน เพื่อจ่ายเป็นค่าบำรุงชมรมและค่าฌาปนกิจสงเคราะห์ การดำเนินงานยังเป็นรูปแบบเดิม ๆ ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานชมรมผู้สูงอายุคุณภาพทั้ง 5 หมวด เช่น หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสมาชิก หมวดที่ 2 กรรมการ หมวดที่ 3 กฎ กติกา หมวดที่ 4 การระดมทุน และหมวดที่ 5 กิจกรรม (กระทรวงสาธารณสุข, 2552) และความต้องการของผู้สูงอายุ ทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม (มณฑนา จริยรัตน์ไพศาล, 2543 หน้า 43 – 52) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของสุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุลและคนอื่น (2540, หน้า 18 – 19) กล่าวถึงคุณภาพชีวิต ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการมีช่องทางจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการขอรับงบประมาณสนับสนุน

กฎหมายได้กำหนดให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นและพื้นที่มีการจัดสรรงบประมาณการดำเนินโครงการจากส่วนกลางมาให้ท้องถิ่นปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการทำกิจกรรมของคนในชุมชน รวมถึงการสนับสนุนบุคลากรในการช่วยเหลือประสานงานให้กับชมรมผู้สูงอายุได้พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ แต่ชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามก็ยังไม่ได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานแต่อย่างใด (ชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม, 2559 หน้า 3)

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ เพื่อให้ชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จึงต้องมีการศึกษาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ถึงสภาพ ปัญหา และความต้องการ การดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร เพื่อจะได้นำผลการศึกษาดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หรือนำไปสู่แนวทางของการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

มีขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ และความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (นคร มูลงาม, 2556, หน้า 66) โดยแบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิใช้หมู่บ้านในเขตตำบลท่าขุนราม สุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) และพิจารณาเลือกข้อรายการที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป สอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสมาชิก ด้านกรรมการ ด้านระเบียบข้อบังคับ ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี และด้านกิจกรรม วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบน (S.D.) และสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม (สุวัฒน์ มหัตถินรัตน์กุลและคนอื่น, 2540, หน้า 18 – 19) โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 17 คน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับประเด็นคำถามมาจากการเลือกข้อคำถามในขั้นตอนที่ 1 โดยเลือกข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามที่มีการปฏิบัติต่ำสุด และปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสมาชิก ด้านกรรมการ ด้านระเบียบข้อบังคับ ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี และด้านกิจกรรม และนำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม เลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงความถี่ สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการศึกษาหรือผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ และความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 322 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.28 มีอายุ 61 – 65 ปี คิดเป็นร้อยละ

31.68 โดยสถานภาพส่วนใหญ่ สมรส คิดเป็นร้อยละ 75.16 ระดับการศึกษาจบการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 40.68 โดยมีอาชีพ แม่บ้าน/พ่อบ้าน คิดเป็นร้อยละ 29.81 สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่รวมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.41 ตำแหน่งในชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 92.86 ซึ่งระยะเวลาการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม ส่วนใหญ่ระยะเวลา 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.42 ตามลำดับ

สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.1 ด้านสมาชิก มีการปฏิบัติมากที่สุด การเปิดโอกาสให้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในจัดทำแผนการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ โดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การจัดช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ โดยการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์

1.2 ด้านกรรมการ มีการปฏิบัติมากที่สุด การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุให้ดำเนินงานดียิ่งขึ้นควรดำเนินการจัดอบรม มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การดำเนินงานของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจะต้องมีความพร้อมเรื่องฐานะทางครอบครัว

1.3 ด้านระเบียบข้อบังคับ มีการปฏิบัติมากที่สุด ประเด็นการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุควรดำเนินการเรื่องวัตถุประสงค์ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การจัดทำระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุต้องมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์

1.4 ด้านเงินทุนและการจัดบัญชี มีการปฏิบัติมากที่สุด การจัดทำบัญชีของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม ควรดำเนินการให้มีการตรวจสอบบัญชี มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การให้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดทำบัญชีของชมรมผู้สูงอายุ

1.5 ด้านกิจกรรม มีการปฏิบัติมากที่สุด การส่งเสริมการจัดกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม กิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของสมาชิกชมรม การจัดอบรมให้ความรู้ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การบูรณาการกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามร่วมกับชมรมผู้สูงอายุอื่น ๆ

2. ปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวม

ด้านที่	ปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ	\bar{X}	SD.	ระดับปัญหา
1	ด้านสมาชิก	1.73	.48	น้อย
2	ด้านกรรมการ	1.69	.38	น้อย
3	ด้านระเบียบข้อบังคับ	1.80	.48	น้อย
4	ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี	1.51	.41	น้อย
5	ด้านกิจกรรม	1.84	.53	น้อย
	รวม	1.71	.29	น้อย

จากตารางที่ 1 ปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านกิจกรรม ($\bar{X} = 1.84$) รองลงมาได้แก่ ด้านระเบียบข้อบังคับ ($\bar{X} =$

1.80) และด้านสมาชิก ($\bar{X} = 1.73$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี ($\bar{X} = 1.51$) โดยสามารถอธิบายเป็นรายด้าน ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสมาชิก มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ สมาชิกชมรมไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ ($\bar{X} = 1.90$) รองลงมาได้แก่ สมาชิกชมรมขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ($\bar{X} = 1.83$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อมูลของสมาชิกชมรมไม่มีความถูกต้อง ($\bar{X} = 1.55$)

2. ด้านกรรมการ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ กรรมการชมรมขาดความสามารถในการประสานงานกับทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 1.85$) รองลงมาได้แก่ กรรมการชมรมขาดความรู้ความสามารถ ในการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ กรรมการชมรมไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ และกรรมการชมรมขาดความทุ่มเทและความเสียสละ ($\bar{X} = 1.74$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ กรรมการชมรมไม่รับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกชมรม ($\bar{X} = 1.56$)

3. ด้านระเบียบข้อบังคับ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ระเบียบข้อบังคับของชมรมเข้าใจได้ยาก ($\bar{X} = 1.85$) รองลงมาได้แก่ ไม่มีการประชาสัมพันธ์ระเบียบข้อบังคับของชมรม ($\bar{X} = 1.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การจัดทำระเบียบข้อบังคับขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิก ($\bar{X} = 1.56$)

4. ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ไม่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำบัญชี ($\bar{X} = 1.76$) รองลงมาได้แก่ ขาดความรวดเร็วในการจ่ายเงินสวัสดิการให้กับสมาชิก ($\bar{X} = 1.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ การจัดทำบัญชีขาดความโปร่งใส ($\bar{X} = 1.44$)

5. ด้านกิจกรรม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การจัดกิจกรรมไม่ครอบคลุมทุกด้าน ($\bar{X} = 1.93$) รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมของชมรมไม่มีความต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.92$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ กิจกรรมที่จัดไม่เกิดประโยชน์กับสมาชิกชมรม ($\bar{X} = 1.68$)

3. ความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม

อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวม

ด้านที่	ความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ	\bar{X}	SD.	ระดับความต้องการ
1	ด้านร่างกาย	4.29	.78	มาก
2	ด้านจิตใจ	3.96	.81	มาก
3	ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.97	.73	มาก
4	ด้านสิ่งแวดล้อม	4.14	.76	มาก
รวม		4.07	.69	มาก

จากตารางที่ 2 ความต้องการของสมาชิกชมรมชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามอำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวม พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 4.29$) รองลงมาได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.96$) โดยสามารถอธิบายเป็นรายด้าน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การอบรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.37$) รองลงมาได้แก่ การตรวจสุขภาพประจำปีของสมาชิกชมรม ($\bar{X} = 4.34$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหารการกิน ($\bar{X} = 4.17$)

2. ด้านจิตใจ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมสันทนาการประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาได้แก่ การจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 4.02$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่จากกรรมการและสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{X} = 3.86$)

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาได้แก่ การลงพื้นที่เยี่ยมสมาชิกชมรมเมื่อเจ็บป่วย ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.87$)

4. ด้านสิ่งแวดล้อม มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานชมรม ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาได้แก่ เครื่องตรวจสุขภาพของชมรม ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การดำเนินงานชมรม ($\bar{X} = 4.01$)

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ผลจากสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 17 คน โดยใช้เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งนำข้อมูลมาจากผลการวิจัย ตอนที่ 1 โดยเลือกข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม ที่มีการปฏิบัติต่ำสุด และปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และนำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม เลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มาเป็นกรอบในการกำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ และแจกแจงความถี่ของประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.1 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ตำบลท่าขุนราม สามารถแบ่งแนวทางการพัฒนาได้ 5 ด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านสมาชิก ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ควรสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ รองลงมา สมาชิกควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุอย่างจริงจัง

1.1.2 ด้านกรรมการ ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ กรรมการต้องศึกษาข้อมูลในชุมชน เพื่อความรวดเร็วและความสะดวกในการประสานงาน รองลงมา กรรมการต้องขับเคลื่อนงานของชมรมผู้สูงอายุให้มีความครอบคลุมครบทุกด้าน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับสมาชิกในชมรม

1.1.3 ด้านระเบียบข้อบังคับ ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ การสร้างกติการ่วมกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน รองลงมา อธิบาย ชี้แจง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อระเบียบที่จะมีผลกระทบต่อสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุโดยตรง

1.1.4 ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ การสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงานด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี รองลงมา การจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชี รวมทั้งการให้ความรู้เบื้องต้นกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุทุกคน

1.1.5 ด้านกิจกรรม ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ บุรณาการกิจกรรมให้มีความครอบคลุมคุณภาพชีวิตในทุก ๆ ด้าน รองลงมา ใช้โมเดลโรงเรียนผู้สูงอายุมาเป็นตัวเชื่อมในการจัดกิจกรรม ซึ่งรูปแบบกิจกรรมจะมีความหลากหลาย พร้อมทั้งปรับทัศนคติในการให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม สามารถแบ่งแนวทางการพัฒนาได้ 4 ด้าน ดังนี้

1.2.1 ด้านร่างกาย ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ออกแบบกิจกรรมให้ครอบคลุม แบ่งเป็นกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย รองลงมา การจัดทำฐานข้อมูลสุขภาพ เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

1.2.2 ด้านจิตใจ ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ควรมีการปรึกษาหารือกันระหว่างผู้นำชุมชน ประชาชน เพื่อหาแนวทางที่จะดำเนินการร่วมกัน รองลงมา ได้แก่ บุรณาการกิจกรรมที่จัดอยู่แล้วให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้นโดยนึกถึงประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับ

1.2.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ บุรณาการกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาคเอกชน รองลงมา เน้นกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรมสู่คนในชุมชน

1.2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ หาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ รองลงมา ส่งเสริมกิจกรรมสร้างรายได้ เพื่อนำเงินทุนที่ได้ไปจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในชมรมผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ด้านสมาชิก มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดช่องทางรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ โดยการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เพราะสมาชิกชมรมส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ไม่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ มีเพียงสมาชิกบางส่วนที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุกัญญา บุญวิเศษ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองตุ้ อำเภอวังน้อย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า สภาพดำเนินการงานของชมรมผู้สูงอายุ บ้านหนองตุ้ อำเภอวังน้อย จังหวัดร้อยเอ็ด มีผู้นำและกรรมการเป็นคนดี ซื่อสัตย์ มีความรู้ มีการสื่อสารและการประสานงานที่ดี สมาชิกให้ความร่วมมือ มีความสามัคคี มีการบริหารจัดการชมรมในรูปแบบคณะกรรมการ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิตและฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ปัจจัยทางด้านบริบทของชมรมผู้สูงอายุย่อมมีผลให้เกิดความแตกต่างกันได้ ด้านกรรมการ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การดำเนินงานของคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุจะต้องมีความพร้อมเรื่องฐานะทางครอบครัว ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานของกรรมการชมรมผู้สูงอายุต้องมีความพร้อมในทุกด้านไม่เพียงแต่เรื่องฐานะทางครอบครัว กรรมการต้องมีความพร้อมในเรื่องความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน ประสบการณ์เกี่ยวกับการเป็นผู้นำ ความเสียสละส่วนตัว จำเป็นอย่างยิ่งที่กรรมการต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารงานชมรมผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุกัญญา บุญวิเศษ (2554) ศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองตุ้ อำเภอวังน้อย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุให้เกิดความเข้มแข็ง มีความยั่งยืน คือ การ

มีผู้นำชมรมที่มีศักยภาพสูง มีความรู้ มีประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในชุมชน มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน มีคณะกรรมการที่มีความเสียสละ มีความสามัคคี มีระบบการบริหารจัดการชมรมที่ดี มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชมรมรูปแบบ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ด้านระเบียบข้อบังคับ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การจัดทำระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุต้องมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เพราะการให้สมาชิกในชมรมผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์จะสามารถสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุได้ อีกทั้งยังแสดงถึงความโปร่งใสในการจัดทำระเบียบข้อบังคับของชมรม ควรให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการพิจารณา มีส่วนร่วมในการจัดทำและมีส่วนร่วมในการแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบรรลุ ศิริพานิช (2542) ได้กล่าวถึงการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุต้องคำนึงถึงองค์ประกอบโครงสร้างต่าง ๆ นำมาพิจารณาด้วยเพื่อที่จะให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ประกอบด้วยปัจจัย ระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุ แต่ละชมรมมีระเบียบข้อบังคับแตกต่างกันไป ชมรมส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าควรมีระเบียบข้อบังคับใช้ในชมรม แต่ระเบียบดังกล่าวไม่ควรเคร่งครัดมาก โดยเน้นความโปร่งใสของระเบียบข้อบังคับทางการเงิน โครงร่างของระเบียบข้อบังคับควรกล่าวถึงวัตถุประสงค์ ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การให้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดทำบัญชีของชมรมผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพราะบุคคลที่ทำหน้าที่ในด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชีเป็นเพียงบางกลุ่ม ต้องมีการส่งเสริมให้สมาชิกชมรมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการพิจารณา มีส่วนร่วมในการจัดทำและมีส่วนร่วมในการแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปานหทัย ปานสิทธิ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบและการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุในอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกพบว่า สมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และด้านการดำเนินงานพบว่า ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของชมรมทั้งหมดที่มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับของชมรม และการจัดทำแผนงานประจำปี และชมรมมีการชี้แจงบัญชีรายรับ-รายจ่ายการเงินและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมให้สมาชิกทราบเป็นบางครั้งเท่านั้น ด้านกิจกรรม มีการปฏิบัติน้อยที่สุด การบูรณาการกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามร่วมกับชมรมผู้สูงอายุอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามมีเพียงกิจกรรมการเก็บเงินค่าสวัสดิการของชมรม จึงทำให้ไม่มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ทำให้ไม่มีการบูรณาการกิจกรรมในรูปแบบอื่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชยุต ชำนาญเนา (2557) ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลหัวถนน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลหัวถนน มีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ด้านคณะกรรมการชมรมมีความซื่อสัตย์ และความเสียสละ และด้านการจัดกิจกรรมสำหรับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีความต่อเนื่อง

2. ปัญหาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรม มีปัญหาสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมไม่ครอบคลุมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ การจัดกิจกรรมไม่มีความต่อเนื่อง และการจัดกิจกรรมซ้ำๆแบบเดิม ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนรามยังไม่ครอบคลุม จะมีเพียงการเก็บเงินเพื่อจ่ายเป็นค่าสวัสดิการให้กับสมาชิกในชมรมเท่านั้น จึงทำให้ไม่มีการดำเนินงานในรูปแบบอื่นๆ ที่สามารถตอบสนองและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุได้ครอบคลุมครบทุกด้าน เช่น กิจกรรมด้านร่างกาย กิจกรรมด้านจิตใจ กิจกรรมด้านสังคม เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของชยุต ชำนาญเนา (2557) ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลหัวถนน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุมี 5 ขั้นตอน คือ 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน 2) การ

อบรมพัฒนาศักยภาพ 3) การจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน 4) การจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุที่มีความหลากหลาย 5) การติดตามสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข กระบวนการดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุทั้ง 10 ด้าน ส่งผลให้กระบวนการดำเนินงานพัฒนาชมรมผู้สูงอายุ ผ่านเกณฑ์มาตรฐานชมรมผู้สูงอายุคุณภาพกระทรวงสาธารณสุข โดยสรุป รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าวนง มีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่าง ๆ ด้านคณะกรรมการชมรมมีความซื่อสัตย์ และความเสียสละ และด้านการจัดกิจกรรมสำหรับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีความต่อเนื่อง

3. ความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าวนง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ การอบรมส่งเสริมการประกอบอาชีพ รองลงมาได้แก่ การตรวจสุขภาพประจำปีของสมาชิกชมรม ส่วนข้อที่มีความต้องการน้อยที่สุด ได้แก่ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหารการกิน ทั้งนี้เพราะความต้องการทางร่างกายเป็นปัจจัยแรกของผู้สูงอายุให้ความสำคัญต้องการได้รับการพัฒนาและได้รับความช่วยเหลือจากชมรมผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีความต้องการในเรื่องการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาสมุนไพรในครัวเรือน ความรู้เรื่องอาหารการกินที่ถูกสุขลักษณะอนามัย กับโรคต่างๆที่ผู้สูงอายุต้องเผชิญอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอรุษา สุตวิสัย (2555) ศึกษาเรื่อง มาตรการในการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลคลองขลุง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า สำหรับกิจกรรมที่ผู้สูงอายุมีความสนใจและอยากรวมกลุ่มกัน ที่สำคัญได้แก่การส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุที่สามารถนำกลับไปทำที่บ้านของตนเองได้พร้อมการสร้างรายได้เสริมให้กับผู้สูงอายุ รองลงมาคือการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ สุดท้ายคือการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ

4. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าวนง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ด้านสมาชิก สมาชิกต้องได้รับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ด้านกรรมการ กรรมการต้องศึกษาข้อมูลในชุมชน เพื่อความรวดเร็วและความสะดวกในการประสานงาน ด้านระเบียบข้อบังคับ การสร้างกติการ่วมกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน ด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี การสรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงานด้านเงินทุนและการจัดทำบัญชี ด้านกิจกรรม การบูรณาการกิจกรรมให้มีความครอบคลุมคุณภาพชีวิตในทุก ๆ ด้าน ด้านร่างกาย การออกแบบกิจกรรมให้ครอบคลุม แบ่งเป็นกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย ด้านจิตใจ ควรมีการปรึกษาหารือกันระหว่างผู้นำชุมชน ประชาชน เพื่อหาแนวทางที่จะดำเนินการร่วมกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม การบูรณาการกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาคเอกชน ด้านสิ่งแวดล้อม การหาแหล่งเงินทุน สนับสนุนการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืนจะให้ความสำคัญกับโครงสร้างของชมรมผู้สูงอายุ เช่น กรรมการ สมาชิก ระเบียบข้อบังคับ การจัดทำบัญชี การจัดกิจกรรม ตลอดจนการบูรณาการในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ชมรมผู้สูงอายุนั้นมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน สามารถดำเนินงานได้ครอบคลุมในทุกเรื่อง สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ จากโครงสร้างทั้งหมดที่กล่าวจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในทุกบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดทำระเบียบข้อบังคับ การจัดทำบัญชี การร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็นต้น เพื่อให้การขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุดำเนินไปถูกทิศทางอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ อีกทั้งการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุต้องมีการปรับปรุง พัฒนารูปแบบให้มีความ

เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ส่งผลให้ศักยภาพของชมรมผู้สูงอายุเป็นที่ยอมรับของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ชมรมชุมชน ตลอดจนสังคมให้การยอมรับในศักยภาพและความเข้มแข็งของการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (ม.ป.ป., หน้า 11) ปัจจัยความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุ ดังนี้ 1) ด้านผู้นำชมรม ประธานและคณะกรรมการมีภาวะผู้นำ ผู้นำมีจิตอาสา ผู้นำฟังเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกในการเสนอและการทำกิจกรรม ผู้นำและประธานไม่ถือความเห็นของตัวเองเป็นใหญ่ 2) ด้านความสามารถในการพึ่งพาตนเอง หาแหล่งเงินทุนในการทำกิจกรรม ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน 3) ด้านความสามารถในการประสานงานกับภาคี ได้แก่ ภาครัฐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ เป็นต้น ภาคท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เป็นต้น ภาคประชาสังคม เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น ภาคเอกชนและธุรกิจ เช่น มูลนิธิ สมาคม เป็นต้น 4) ด้านการดำเนินงานตามข้อบังคับ ได้แก่ มีการประชุม คณะกรรมการและสมาชิกตามระเบียบข้อบังคับ สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีการร่วมคิดร่วมทำ มีความโปร่งใส ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิติ แซ่สง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของชมรมผู้สูงอายุอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า ด้านนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพชมรมผู้สูงอายุต้องให้ข้อมูลกับหน่วยงานที่สามารถให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณ โดยชมรมผู้สูงอายุจัดทำโครงการขึ้นมาเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรม ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสุขภาพสมาชิกชมรมผู้สูงอายุควรให้ความร่วมมือในการให้ข้อเสนอแนะ ในการรักษาหรือสร้างสิ่งแวดล้อมให้สะอาดและบรรยากาศให้เอื้อต่อการออกกำลังกายช่วยกันดูแลสถานที่ไม่ให้รกรุงรัง และงดสูบบุหรี่ สิ่งเสพติดในชมรมผู้สูงอายุ ด้านการสร้างความเข้มแข็งของชมรมควรมีการประสานงานและจัดทำโครงการขึ้นมาเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมแก่หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ในการของบประมาณมาสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของชมรม ด้านพัฒนาทักษะส่วนบุคคลควรประสานเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่มาจัดอบรมให้ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพในช่วงเย็น และมีแผ่นพับ เอกสาร หรือสื่อประกอบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1.1 การดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ ควรมีการจัดช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุได้ทราบ โดยเพิ่มช่องทางการใช้เทคโนโลยีในการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น
- 1.2 การดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุคณะกรรมการบริหารงานชมรมผู้สูงอายุควรมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ฐานะทางครอบครัว ประสบการณ์ในการเป็นผู้นำ และความเสียสละเวลาส่วนตัว
- 1.3 การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุควรมีการจัดทำระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุต้องโดยให้สมาชิกมีส่วนร่วมการประชาสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการแก้ไข หรือมีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบข้อบังคับของชมรมผู้สูงอายุ
- 1.4 การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุควรให้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในดำเนินงานเรื่องต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดทำบัญชีของชมรมผู้สูงอายุ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 1.5 การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ ควรมีการบูรณาการกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุร่วมกับชมรมผู้สูงอายุอื่น ๆ ภาคเอกชน ชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6 การดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ ควรสร้างความเข้าใจในทุกบทบาทหน้าที่ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีข้อผิดพลาดในการดำเนินงานน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุระดับตำบล อำเภอ หรือระดับจังหวัด

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จมีศักยภาพที่เข้มแข็งและมีความยั่งยืนในการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดกำแพงเพชร

เอกสารอ้างอิง

- ชยุต ชำนาญเนา. (2557). รูปแบบการพัฒนาการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุตำบลหัวถนน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธิตี แซงส่ง. (2556). แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของชมรมผู้สูงอายุ อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- นคร มุลงาม. (2556). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: เอ็น.เค.ไม่งาม คอนสตรัคชั่น.
- บรรลุ ศิริพานิช. (2542). ผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพฯ: สภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย.
- ปานหทัย ปานสิทธิ. (2554). รูปแบบและการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุในอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม, ชมรม (2560). บัญชีรายชื่อสมาชิกชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร. กำแพงเพชร: กรรมการชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม.
- ผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม, ชมรม. (2559). รายงานการประชุมประจำเดือนธันวาคม 2559. วันที่ 26 ธันวาคม 2559 (หน้า 3). กำแพงเพชร: ชมรมผู้สูงอายุตำบลท่าขุนราม.
- ผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, สภาคสมสภา. (ม.ป.ป.). คู่มือชมรมผู้สูงอายุของสภาคสมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ. กรุงเทพฯ: สภาคสมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี.
- ผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีประจำจังหวัดกำแพงเพชร, สภา. (2559). ทำเนียบชมรมผู้สูงอายุเครือข่ายสภาคสมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร. กำแพงเพชร: สภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีประจำจังหวัดกำแพงเพชร.
- มณฑนา จรรย์รัตน์ไพศาล. (2543). สุขภาพผู้สูงอายุ. กำแพงเพชร: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (2560). โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายชมรม/กลุ่มผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชร. กำแพงเพชร: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สาธารณสุข, กระทรวง.(2547). กิจกรรมส่งเสริมและเครือข่ายผู้สูงอายุ จำนวนชมรมผู้สูงอายุ. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

- สุกัญญา บุญวิเศษ. (2554). ความสำเร็จของชมรมผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาหมู่บ้านหนองคู อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวัฒน์ มหัตถินรัตน์กุลและคนอื่น. (2540). เปรียบเทียบตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของ WHO 100 ตัวชี้วัดและ 26 ตัวชี้วัด . เชียงใหม่: โรงพยาบาลส่วนประ.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ. (2552). สุขภาพผู้สูงอายุไทยเป็นอย่างไร. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การ สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- อรอุษา สุทธิวัลย์. (2555). มาตรการในการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลคลองขลุง อำเภอลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.